

PROFESORJU KARLU OŠTIRJU V SPOMIN

(13. okt. 1888 — 27. dec. 1973)

Starejši in srednji rod slovenskih filologov se bo zmeraj s posebno ljubeznijo in hvaležnostjo spominjal samosvoje in izvirne osebnosti akademskega učitelja — profesorja Oštirja; skoraj štiri desetletja (1922-59) je z dialoško neposrednostjo in mladostno zagnanostjo (v štajersko obarvani govorici) odkrival svojim slušateljem — in tistim, ki so ga srečevali, tudi pozneje, prav do zadnjih mesecev življenja — težko dostopne globine primerjalnega jezikoslovja.

V mladosti je prehodil bolečo pot polproletarskega slovenskega dijaka in študenta, ki so ga bili starši na prelomu stoletij namenili za duhovnika; iztrgal se je in se spopadel z lakoto in mrazom, samo da bi se prebil skozi jezikoslovne študije, katerim se je do kraja zapisal že v zgodnjih gimnazijskih klopeh v Celju in v Mariboru: v jezikoslovju je videl osrednje vprašanje človeške biti, njenega razvoja in zgodovine, in mu posvetil vse svoje dolgo življenje, svoj kritični um, srce in iščočo strast.

Po uspešno opravljenih študijah v Gradcu in na Dunaju, po razširitvi jezikoslovnih obzorij v Petrogradu in v Londonu, in po prvih razpravah v mednarodnih jezikoslovnih časopisih so profesorju Oštirju indoevropski okvir postali pretesni; vse svoje gigantsko znanje in neznansko moč asociacij in kombinatorike je usmeril v odgrinjanje predindoevropskih (alarodskih, jafetitskih) jezikovnih prvin in plasti na Balkanu in v širšem Sredozemlju; temu območju so veljale skoraj vse njegove razprave — redkobesedna, a semantično nabita jezikoslovna poezija. V zvezi s tem si je poskušal približati in razjasniti zapleteno ozvezdje kavkaških jezikov, od katerih se ni ločil do zadnjega.

Profesor Oštir je bil nenavadna sinteza kmečkega rodu in duhovno do skrajnih meja izbrušenega in razgibanega razumnika v najčistejšem pomenu, v slovensko zemljo trdno vraščenega učenjaka in svetovljana brez vsakršnih konvencionalnih miselnih plašnic; zapisal se je v seznam znamenitih Slovencev.

F. Jakopin